

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра психіатрії, наркології, медичної психології та психотерапії

Силабус навчальної дисципліни
«Профілактика, діагностика та ведення найбільш поширених
психічних розладів за керівництвом mhGAP»

Обсяг навчальної дисципліни	Загальна кількість годин на дисципліну: 90 годин, 3 кредити ЄКТС.
Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни	За розкладом занять. Кафедра психіатрії, наркології, медичної психології та психотерапії. м. Одеса, Воробйова, 11
Викладач(-і)	Євген Опря, д.мед.н., професор, завідуючий кафедри Тетяна Чернова, к.мед.н., доцент кафедри
Контактна інформація	E-mail: tatyana.chernova@onmedu.edu.ua Очні консультації: з 14.00 до 17.00 кожного четверга, з 9.00 до 14.00 кожної суботи. Онлайн - консультації: з 16.00 до 18.00 кожного четверга, з 9.00 до 14.00 кожної суботи. Посилання на онлайн - консультацію надається кожній групі під час занять окремо.

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися аудиторно (очно).

Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою, месенджери Viber (через створені у Viber групи для кожної групи, окремо через старосту групи).

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення дисципліни - теоретичні знання і практичні навички діагностики, профілактики і медико-психологічного супроводу пацієнтів з поширеними ментальними розладами під керівництвом mhGAP.

Оволодіння здобувачами вищої освіти знаннями щодо медико-психологічної діагностики та профілактики, методами психореабілітації та психологічної допомоги дають змогу психологу комплексно і практично підходити до питань оцінки пацієнта і його ресурсів, а також ефективно планувати систему взаємодії між психологом і пацієнтом.

Мета дисципліни: придбання здобувачами вищої освіти теоретичних знань та практичних навичок медико-психологічного супроводу пацієнтів з поширеними ментальними розладами під керівництвом mhGAP.

Завдання дисципліни: діагностика, профілактика та медико-психологічний супровід поширених ментальних розладів під керівництвом mhGAP.

В сучасному українському суспільстві відбуваються процеси поступового переосмислення суті, змісту та технологій здійснення психологічної допомоги. Науковцями і практиками здійснюються пошуки можливостей соціальної підтримки та надання фахової психологічної допомоги все більшому колу людей, які її потребують. З кожним роком у соціально-психологічній роботі використовується все більше методів та технологій роботи спрямованих на надання допомоги людям з особливими потребами. Питання організації психологічної роботи з громадянами, які мають ментальні розлади, вирішуються сьогодні шляхом створення спеціалізованих соціально-психологічних служб, які в свою чергу організовують діяльність, спрямовану на інтеграцію людей, що опинилися в складних

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра психіатрії, наркології, медичної психології та психотерапії

життєвих обставинах, у соціумі.

Очікувані результати

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі повинні:

знати:

- визначення поняття психічної норми;
- розуміння засад реабілітаційної, психолого-педагогічної підтримки осіб з ментальними розладами;
- принципи комплексного підходу до ведення пацієнтів з поширеними ментальними розладами під керівництвом mhGAP;
- сучасні освітні, реабілітаційні, інформаційні технології у роботі з пацієнтами з ментальними розладами в умовах закладів, служб, організацій, установ сфери освіти, охорони здоров'я, соціального захисту.

вміти:

- проектувати індивідуальні маршрути розвитку, освіти, соціальної адаптації та інтеграції осіб з ментальними розладами;
- здатність працювати в мультидисциплінарній команді супроводу пацієнтів з ментальними розладами;
- здатність працювати з окремими людьми та командами з метою сприяння високоякісному комплексному супроводу;
- використовувати набуті знання при веденні наукових дискусій з актуальних проблем психологічної реабілітації, супроводу пацієнтів з ментальними розладами;
- здатність генерувати нові ідеї й нестандартні підходи до їх реалізації (креативність);
- налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджати та розв'язувати конфлікти.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форми і методи навчання:

Дисципліна буде викладатися у формі лекцій; практичних занять; організації самостійної роботи здобувача.

Методи навчання:

Лекції: проблемні лекції, лекції - візуалізації, лекції з аналізом конкретних ситуацій, розповідь, пояснення, бесіда, інструктаж, дискусія, диспут, обговорення проблемних ситуацій, обговорення клінічних ситуацій, ситуаційне навчання.

Практичні заняття: словесні методи: бесіда, пояснення, дискусія, обговорення проблемних ситуацій; наочні методи: ілюстрація (у тому числі мультимедійні презентації); практичні методи: виконання тестових завдань, вирішення ситуаційних завдань.

Самостійна робота: робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, підготовка до практичних занять; самостійне виконання індивідуального завдання, підготовка доповіді та презентації для захисту індивідуального завдання.

Зміст навчальної дисципліни

1. Визначення поняття психічного здоров'я.
2. Програма дій з подолання прогалин у сфері психічного здоров'я mhGAP.
3. Основні принципи допомоги людям з психічними розладами та їхнім доглядачам.
4. Ефективні навички комунікації у роботі з пацієнтами.
5. Принципи поваги та гідності у роботі з пацієнтами.
6. Оцінка наявності поширених психічних розладів. Використання керівництва mhGAP.
7. Визначення поняття «психосоціальні втручання».

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра психіатрії, наркології, медичної психології та психотерапії

8. Психосоцiвiта – основний етап медико-психологiчного супроводу пацiєнта з психiчними розладами.
9. Роль зниження стресу та посилення соцiальної пiдтримки. Сприяння участi у повсякденнiй дiяльностi.
10. Основи психологiчної допомоги при поширених ментальних розладах.
11. Інструменти психологiчної допомоги: поведiнкова активацiя, тренiнг з релаксацiї, КПТ, мiжособистiсна терапiя, навчання навичкам батькiвства.
12. Органiзацiя та впровадження системи раннього втручання..
13. Аптечка первинної психологiчної допомоги.
14. Нормативно-правовi норми i регламентуючi документи Керiвництва mhGAP для ведення пацiєнтiв з психiчними розладами у неспецiалiзованих закладах охорони здоров'я.

Перелiк рекомендованої лiтератури:

Основна:

1. Охорона психiчного здоров'я в умовах вiйни / пер. з англ. Тетяна Семигiна, Iрина Павленко, Євгенiя Овсяннiкова [та iн.]. — К. : Наш формат, 2017. — 1068 с.
2. Новi клiнiчнi протоколи: Психiатрiя. Київ. Професiйнi видання, 2020. – 265 с.
3. Психiатрiя i наркологiя В.Л. Гавенко, В.С. Бiтенський.– Київ: Медицина., 2020. – 512с.

Додаткова:

1. Психiатрiя особливого перiоду: навчальний посiбник [для лiкарiв та психологiв] / Рум'янцев Ю.В., Сиропятов О.Г., Иванцова Г.В., Осьодло Г.В. К.: УВМА, 2014. 193 с.
2. Посттравматичнi стресовi розлади: Навчальний посiбник/ Пiд заг. ред. проф. Б. В. Михайлова - Вид. 2-е, перероблене та доповнене. - Х. : ХМАПО, 2014. - 285 с.
3. Посттравматичний стресовий розлад: посiбник / Венгер О.П., Ястремська С.О. – Т. 2019. — 264с.
4. Психiатрiя i наркологiя: пiдручник (ВНЗ IV р. а.) / В.Л. Гавенко, В.С. Бiтенський, В.А. Абрамов та iн; за ред. В.Л. Гавенка, В.С. Бiтенського. — 2-е вид., переробл. i допов. – К.: «Медицина», 2015.- 512с.
5. Психiатрiя i наркологiя: нац. пiдруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. / Г. Т. Сонник, О. К. Напрєєнко, А. М. Скрипнiков та iн., за ред. О. К. Напрєєнко. - Нац. мед. ун-т iм. О. О. Богомольця. - 3-е вид., випр. - Київ: Медицина, 2017. - 422с.
6. Гусак, Н., 2011. Соцiальна реабiлітацiя в соцiологiчному дискурсі: iнституцiйний пiдхiд. // Соцiальнi вимiри суспiльства, 3 (14), с.175–186.
7. Гусак, Н., 2008. Соцiальна реабiлітацiя: пiдходи до визначення поняття. // Соцiальна полiтика та соцiальна робота, (1), с.103–114.
8. Дегтяренко, Т.М., 2013. Корекцiйно-реабiлітацiйна робота в спецiальних дошкiльних закладах для дiтей з особливими потребами : навчальний посiбник. Суми : Унiверситетська книга, 301с. Збiрник державних стандартiв соцiальних послуг з реабiлітацiї/абiлітацiї iнвалiдiв, дiтей-iнвалiдiв та осiб з розумовою вiдсталiстю, 2009. Київ: ВГО „Коалiцiя захисту прав осiб з iнтелектуальною недостатнiстю”, 47с.
9. Єжова, Т. Є., 2011. Соцiальна реабiлітацiя дiтей з iнвалiднiстю. Навчальний посiбник. Київ : Київ. ун-т iм. Б. Грiнченка, 284с.

Електроннi iнформацiйнi ресурси:

1. Керiвництво mhGAP <https://i-cbt.org.ua/wp-content/uploads/2020/06/MH-GAP>
2. Указ Президента України "Про забезпечення створення безбар'єрного простору в Україні" <https://www.president.gov.ua/documents/5332020-35809>
3. Закон України «Про внесення змiн до деяких законiв України про освiту щодо органiзацiї iнклюзивного навчання» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1324-18#Text>
4. Конвенцiя ООН про права осiб з iнвалiднiстю

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра психіатрії, наркології, медичної психології та психотерапії

https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_g71#Text

5. Розпорядження Кабінету Міністрів «Про затвердження складу міжвідомчої робочої групи з питань розроблення проекту Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні» <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-skladu-mizhvido-a134r>
6. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження плану заходів щодо створення безперешкодного життєвого середовища для осіб з обмеженими фізичними можливостями та інших маломобільних груп населення на 2009—2015 роки «Безбар'єрна Україна» <https://www.kmu.gov.ua/npas/232167617>
7. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження критеріїв доступності для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення приміщень, що надаються дільничним виборчим комісіям звичайних виборчих дільниць для організації їх роботи та проведення голосування» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/962-2020-%D0%BF#Text>
8. <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2402-14> Закон України «Про охорону дитинства».
9. <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2402-15> - Закон України «Про реабілітацію інвалідів в Україні»
10. <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1545-2000-%EF> - Постанова Кабінету Міністрів України від 12 жовтня 2000 р. № 1545 «Про схвалення Концепції ранньої соціальної реабілітації дітей з інвалідністю». <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z1197-07> - Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 08.10.2007 р. № 623 «Про затвердження форм індивідуальної програми реабілітації інваліда, дитини з інвалідністю та Порядку їх складання».
11. Електронні джерела літератури здобувачі освіти можуть знайти на сайті onmu.edu.info.

ОЦІНЮВАННЯ

Форми і методи поточного контролю: усний (опитування), тестування, оцінювання виконання практичних вправ, оцінювання комунікативних навичок, розв'язання ситуаційних клінічних завдань, оцінювання активності на занятті та самостійної роботи здобувачів.

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач вільно володіє матеріалом, приймає активну участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної задачі, впевнено демонструє практичні навички під час виконання та інтерпретації практичної роботи з теми заняття, висловлює свою думку з теми заняття.
Добре «4»	Здобувач добре володіє матеріалом, приймає участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної задачі, демонструє практичні навички під час виконання практичної роботи з деякими помилками, висловлює свою думку з теми заняття.
Задовільно «3»	Здобувач недостатньо володіє матеріалом, невпевнено приймає участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної задачі, з суттєвими помилками виконує практичну роботу.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра психіатрії, наркології, медичної психології та психотерапії

Незадовільно «2»	Здобувач не володіє матеріалом, не приймає участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної задачі, не демонструє практичні навички під час виконання практичної роботи з теми заняття.
-------------------------	--

Форми і методи підсумкового контролю: залік.

Залік виставляється здобувачу, який виконав усі завдання робочої програми навчальної дисципліни, приймав активну участь у практичних заняттях, виконав та захистив індивідуальне завдання та має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

Залік здійснюється: на останньому занятті до початку екзаменаційної сесії - при стрічковій системі навчання, на останньому занятті – при цикловій системі навчання. Оцінка за залік є середньоарифметичною за всіма складовими за традиційною чотирибальною шкалою і має величину, яка округлюється за методом статистики з двома десятковими знаками після коми.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, підготовка до практичних занять;

Самостійне виконання індивідуального завдання, підготовка доповіді та презентації для захисту індивідуального завдання.

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

- Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу.
- Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.

Політика щодо академічної доброчесності:

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності здобувачами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікро-навушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання індивідуального опитування, виконання тестових

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра психіатрії, наркології, медичної психології та психотерапії

завдань, оцінки за розв'язання ситуаційних завдань, виконання індивідуального завдання, заліку тощо;

- повторне проходження оцінювання (тестових завдань, ситуаційних завдань, індивідуального завдання, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові ситуаційні завдання, індивідуальні завдання, тести тощо);
- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника.

Політика щодо відвідування та запізнень:

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються. Запізнення на заняття – не припустимі. Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

Використання мобільних пристроїв:

Використання будь-яких мобільних пристроїв заборонено. При порушенні даного пункту здобувач має покинути заняття та в журналі викладач ставить «нб», яку він повинен відпрацювати у загальному порядку.

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

Поведінка в аудиторії:

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті, у відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету.